

Καραγιώργου, Ι., Χατζηγεωργιάδου, Σ., & Βέλκου, Κ. (2015). *Αλληλεπίδραση γονέων και σχολείου στο πλαίσιο εορταστικών εκδηλώσεων στην προσχολική αγωγή: μια εναλλακτική πρόταση*. Προφορική ανακοίνωση στην 2<sup>η</sup> Επιμορφωτική ημερίδα «Καινοτομία, δημιουργικότητα, διεπιστημονικότητα στο σχολείο». Παιδαγωγική σχολή Δυτ. Μακεδονίας, Φλώρινα.

### **Αλληλεπίδραση γονέων και σχολείου στο πλαίσιο εορταστικών εκδηλώσεων: μια εναλλακτική πρόταση.**

Καραγιώργου Ιωάννα,  
Νηπιαγωγός, Msc στη Γλωσσική και Πολιτισμική Παιδεία  
[ioanka7@gmail.com](mailto:ioanka7@gmail.com)

Χατζηγεωργιάδου Σοφία,  
Νηπιαγωγός - Ψυχολόγος, Υπ. Δρ. ΤΕΠΑΕ, Α.Π.Θ.  
[chatzig@auth.gr](mailto:chatzig@auth.gr)

Βέλκου Κυριακή,  
Σχολική Σύμβουλος 15ης Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής Θεσσαλονίκης

### **Περίληψη**

Οι σχολικές εορτές στο νηπιαγωγείο αποτελούν σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Πέρα από τις ιστορικές πληροφορίες και μηνύματα που μεταδίδονται στα παιδιά, η συμμετοχή τους στην προετοιμασία και υλοποίησή τους υποστηρίζει το αίσθημα της συλλογικότητας. Ο συνήθης ρόλος των γονέων σε αυτές τις εορτές εξαντλείται στην ανενεργή υποστήριξη και σε μία διεκπαιρευτική λογική. Σκοπός της παρούσας εισήγησης είναι η παρουσίαση εναλλακτικών πρακτικών με στόχο την ενεργή συμμετοχή των γονέων σε εορταστικές εκδηλώσεις του νηπιαγωγείου. Οι πρακτικές θα αναδείξουν τρόπους, με τους οποίους, οι γονείς καλούνται να συνεργαστούν αφενός με τα παιδιά τους και αφετέρου σε επίπεδο ομάδων γονέων και παιδιών. Με τον τρόπο αυτό επιχειρήσαμε να διαπιστώσουμε εάν η αναζήτηση πληροφοριών και η παρουσίαση γεγονότων από τη συλλογική μνήμη μπορεί να αποτελέσει όχι μόνο αφορμή σε επίπεδο διάδρασης γονέα και παιδιού, αλλά και ευνοϊκό πλαίσιο συνεργασίας σχολείου και οικογένειας. Παρουσιάζεται ο σχεδιασμός και ο τρόπος οργάνωσης δύο εορτών στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, καθώς και η τελική αξιολόγησή τους. Θα αναδειχθούν επίσης σκέψεις και προβληματισμοί των εκπαιδευτικών που επισημάνθηκαν κατά την οργάνωση και εφαρμογή των εκδηλώσεων, καθώς και σκέψεις και προβληματισμοί των γονέων που προέκυψαν για τον τρόπο συμμετοχής τους πριν και μετά το πέρας κάθε εκδήλωσης. Τέλος θα αναφερθούν τα οφέλη αλλά και οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη συνεργασία γονέων και σχολείου.

### **Εισαγωγή**

Οι σχολικές γιορτές στο νηπιαγωγείο αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Η αξία τους αποδίδεται τόσο στις έννοιες, στις πληροφορίες, στα μηνύματα που μπορούμε να μεταδώσουμε στα παιδιά όσο και σε όσα κερδίζουν κατά τη συμμετοχή τους στη διάρκεια της προετοιμασίας και υλοποίησής τους. Το γεγονός της συμμετοχής των παιδιών κατά την προετοιμασία υποστηρίζει το αίσθημα της συλλογικότητας καθώς με αυτό τον τρόπο τα παιδιά αισθάνονται ότι ανήκουν στενά σε μια συνδεδεμένη ομάδα με έναν κοινό στόχο (Louise Derman-Sparks, 2006).

Σύμφωνα με τον Οδηγό Νηπιαγωγού (Δαφέρμου, Κουλούρη & Μπασαγιάννη 2006) οι γιορτές μπορεί να οργανωθούν είτε με τη μορφή ενός θέματος που απαιτεί διερεύνηση είτε με τη μορφή οργανωμένης δραστηριότητας που περιλαμβάνει την παρουσίαση των γνώσεων και των εμπειριών των παιδιών. Σε κάθε περίπτωση η προετοιμασία των γιορτών δεν πρέπει να είναι αποκομμένη από την «καθημερινή παιδαγωγική εργασία» (Δαφέρμου και συν 2006). Οι επιλογές μας ως εκπαιδευτικοί θα πρέπει να είναι απόλυτα συνειδητές, σεβόμενοι τη σύνθεση, τα χαρακτηριστικά, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα της τάξης μας, θέλοντας να προχωρήσουμε πέρα από το επίπεδο των απλών πληροφοριών αλλά κατευθυνόμενοι σε έννοιες και γενικεύσεις που έχουν νόημα γι' αυτά (Ματσαγούρας, 2002).

Από καταγραφές σε νηπιαγωγεία στην Ελλάδα και στο εξωτερικό διαφαίνεται ότι οι εορτασμοί σημαντικών γεγονότων συνήθως περιορίζονται σε κατασκευές πανομοιότυπων, τυποποιημένων εργασιών ή πλαισιώνονται από ευκολοχώνευτες διηγήσεις ιστορικών, θρησκευτικών γεγονότων και εθίμων με στόχο να συγκινήσουν τα παιδιά (Gann, 2006). Με αυτό τον τρόπο εμπλέκονται τα παιδιά σε ένα «τουριστικό πρόγραμμα» σύμφωνα με την Derman-Sparks (2006), στο οποίο όπως οι τουρίστες δοκιμάζουν το προϊόν καθώς ο περισσότερος χρόνος δαπανάται σε εργασίες-κατασκευές ως σημαντικό μέρος της έννοιας και του εορτασμού. Το αποτέλεσμα είναι να χάνεται η σημασία και ο στόχος των εορτών και η διαδικασία να μην είναι δημιουργική καθώς οι δραστηριότητες είναι κλειστές, ασύνδετες με το σήμερα, χωρίς φαντασία και απουσία κριτικής σκέψης από μέρους των παιδιών. Σε έρευνα των Μπιρμπίλη & Καμπέρη (2007) διαφαίνεται ο διδακτικός χαρακτήρας των επίσημων σχολικών γιορτών στο νηπιαγωγείο καθώς ένα μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών τις χρησιμοποιούν ως πλαίσιο για δραστηριότητες γλώσσας, μαθηματικών και δημιουργίας-έκφρασης. Σημαντικός αριθμός εκπαιδευτικών φαίνεται ότι θεωρεί την οργάνωση των γιορτών πηγή άγχους εξαιτίας της κριτικής των γονέων, όπως αυτοί την αντιλαμβάνονται, της προετοιμασίας και της επιθυμίας των ίδιων να παρουσιάσουν το «τέλειο αποτέλεσμα». Ο ρόλος των γονέων ως επί το πλείστον φαίνεται να υποστηρίζει ενέργειες όπως προετοιμασία κουστουμιών, εκμάθηση ποιημάτων και ρόλων στα παιδιά τους.

Οι σχολικές γιορτές αποτελούν μια από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί σήμερα στο σύγχρονο πολυπολιτισμικό νηπιαγωγείο. Η πολυπολιτισμικότητα που κυριαρχεί στις περισσότερες τάξεις θα πρέπει να αποδίδεται και στις γιορτές. Τα νήπια, μέσα από την εμπειρία των γιορτών, μπορούν να αναπτύξουν αυτοεκτίμηση για την πολιτιστική τους κληρονομιά, να τη μοιραστούν με τους συμμαθητές τους, με τρόπο που να κατανοούν και να σέβονται τη διαφορά ή την ομοιότητα της με εκείνη των άλλων. Το εκ φύσεως συναισθηματικά φορτισμένο πεδίο των γιορτών φέρνει στο προσκήνιο τις αντικρουόμενες αξίες και πιστεύω των διαφόρων ομάδων που ζουν σε μια κοινότητα και κατ' επέκταση συνυπάρχουν στην σχολική τάξη. Καθώς η γιορτή ενός ατόμου μπορεί να προσβάλλει κάποιο άλλο (Campbell Jamsek & Jolley, 2004) θα πρέπει να γίνονται προσεκτικές επιλογές από μέρους των εκπαιδευτικών. Στην πράξη αυτό είναι ιδιαίτερα δύσκολο καθώς

χρειάζεται να συγκρουστούμε με δικά μας βαθύτερα εμπόδια σε σχέση με τη διαχείριση της ετερογένειας.

Σήμερα γίνεται λόγος για εναλλακτικούς τρόπους οργάνωσης των σχολικών εορτών, ως μια ανοιχτή εκπαιδευτική διαδικασία όπου οι διασταυρούμενες ματιές όλων λειτουργούν ως καθρέφτης που επιτρέπει να αναγνωρίζονται σημεία σύγκλισης και απόκλισης. Η τάξη ως εργαστήριο διερεύνησης και σε μια προσπάθεια ουσιαστικής συνεργασίας με τους γονείς και τα παιδιά οδηγείται σε αναζητήσεις και δημιουργία καταστάσεων που συν-κινούν όλους τους εμπλεκόμενους. Υπό αυτήν την οπτική η αναζήτηση της ιστορικής αλήθειας που είναι σε θέση να αντιληφθούν τα νήπια θα μπορούσε να οδηγήσει στην επινόηση ενός δελεαστικού σεναρίου δραστηριοποίησης στο οποίο γονείς και παιδιά συμμετέχουν ενεργά με όχημα υλικό που δύναται να διευκολύνει το ταξίδι τους σε μια εποχή διαφορετική από το σήμερα, εστιάζοντας στις σχέσεις των ανθρώπων εκείνης της εποχής, στον τρόπο διαβίωσης και στους λόγους που τους οδήγησαν σε συγκεκριμένες πράξεις. Η χρήση διαδικτύου, βιβλιογραφίας, άρθρων, αντικειμένων με συναισθηματική αξία αποτελούν το λειτουργικό υλικό μιας δημιουργικής αναζήτησης και στη συνέχεια επεξεργασίας, η οποία προσφέρει μια θετική εμπειρία μάθησης.

Οι γιορτές ως κοινωνικο-πολιτισμικές πράξεις προσφέρουν ευκαιρίες για βιωματική μάθηση του κοινωνικού, θρησκευτικού και ιστορικού πλαισίου της κοινωνίας στην οποία ζουν οι μαθητές. Αποτελούν ένα ισχυρό εργαλείο για τον εκπαιδευτικό μέσω του οποίου η μάθηση μπορεί να γίνει ευχάριστη, δημιουργική, βιωματική στο πλαίσιο της εκπαίδευσης των παιδιών. Στο πλαίσιο αυτό, παράλληλα με τον εορτασμό των σημαντικών γεγονότων που προτείνονται από το κοινωνικο-πολιτισμικό περιβάλλον, μπορεί να σχεδιαστεί και ένα πλάνο με επιλογές των μαθητών και της οικογένειας τους (Campbell et al, 2004) για τον εορτασμό σημαντικών γεγονότων. Υπό αυτή την έννοια, δεν προέχει η καλύτερη παρουσίαση αλλά η ενεργοποίηση των παιδιών, η διατήρηση του ενδιαφέροντος και η παροχή ευκαιριών για δημιουργική έκφραση, κριτική σκέψη και ενίσχυση της αυτοεικόνας τους. Επίσης η εμπλοκή των γονέων κρίνεται σημαντική καθώς αναζητούνται τρόποι ουσιαστικής συμμετοχής τους και όχι απλά επικουρικής βοήθειας.

Άλλωστε, η ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης, κομμάτι της οποίας αποτελούν οι σχολικές γιορτές, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα της συνεργασίας σχολείου και οικογένειας (Γεωργίου 2000. Keck & Kirk, 2001). Ως προς τη σχέση σχολείου – οικογένειας έχουν διατυπωθεί διάφορες θεωρίες. Η Epstein (1992) διακρίνει τέσσερις βασικές προσεγγίσεις: το οργανισμικό, το σταδιακό, το οικοσυστημικό και το σφαιρικό μοντέλο. Ενώ στις δύο πρώτες προσεγγίσεις δε θεωρείται απαραίτητη η συνεργασία οικογένειας-σχολείου, σύμφωνα με την τρίτη θεώρηση, η οποία βασίζεται στο οικοσυστημικό μοντέλο του Bronfenbrenner (1993, 1986), το παιδί «ανήκει» ταυτόχρονα σε διάφορα υποσυστήματα (μικροσυστήματα, μεσοσυστήματα, εγωσυστήματα και μακροσυστήματα). Συνεπώς, η συνεργασία σχολείου και οικογένειας όχι μόνον δεν εμποδίζεται, αλλά θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για επιτυχή αγωγή. Τέλος, η τέταρτη θεώρηση, μία ειδική περίπτωση της οικοσυστημικής θεώρησης, είναι το σφαιρικό μοντέλο της Epstein. Σύμφωνα μ' αυτό, η οικογένεια, το σχολείο και η κοινότητα έχουν ως σημείο τομής και κοινό ενδιαφέρον τους το παιδί. Το θέμα «γονείς και σχολείο» αποτελεί αντικείμενο μελέτης πολλών επιστημονικών ερευνών τα τελευταία χρόνια (Γεωργίου, 2000). Οι περισσότερες έρευνες υποστηρίζουν ότι ένα εκπαιδευτικό σύστημα έχει καλύτερα αποτελέσματα και το παιδί έχει περισσότερες πιθανότητες επιτυχίας όταν οι γονείς συνεργάζονται με το σχολείο (Olmsted, 1991). Όπως λέει χαρακτηριστικά ο Bloom (1981), κάθε οικογένεια έχει το δικό της αναλυτικό πρόγραμμα κι ένα συγκεκριμένο

τρόπο διδασκαλίας, γι' αυτό και οι εκπαιδευτικοί δεν μπορούν να μείνουν ανεπηρέαστοι από τη μάθηση που συντελείται εκτός του σχολικού χώρου. Ως εκ τούτου, θεωρείται αναγκαία η ενημέρωση και προτροπή τους να υποστηρίζουν τη μάθηση των παιδιών και στο σπίτι, ως συνέχεια των προσεγγίσεων που υιοθετούνται στο σχολείο, με δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται τα παιδιά με προθυμία και ευχαρίστηση (Δαφέρμου, Κουλούρη, & Μπασαγιάννη, 2006). Άλλωστε στο ΔΕΠΠΣ αναδεικνύεται η συνεργασία σχολείου-οικογένειας.

## **Μεθοδολογία**

### ***Στόχοι***

Βασικοί στόχοι του συγκεκριμένου εκπαιδευτικού προγράμματος ήταν η υποστήριξη του ενεργητικού ρόλου των γονιών σε δραστηριότητες των γιορτών, η δημιουργία ενός πλαισίου δράσης για συζήτηση και δημιουργική απασχόληση γονέων με τα παιδιά τους, η οργάνωση δραστηριοτήτων που να έχουν νόημα για τα παιδιά ως μαθησιακές εμπειρίες, η δημιουργία καταστάσεων που συν-κινούν όλους τους εμπλεκόμενους, γονείς, εκπαιδευτικούς και μαθητές

Η ενίσχυση και επέκταση των μαθησιακών εμπειριών των παιδιών στο οικογενειακό περιβάλλον, μέσα από οργανωμένες διαδικασίες συνεργασίας σχολείου-οικογένειας συμβάλουν στην πιστοποίηση κοινής ευθύνης στη μάθηση των παιδιών, στην προώθηση της ολιστικής ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους, στη διαμόρφωση θετικής αυτοαντίληψης, στη βελτίωση των διαπροσωπικών τους σχέσεων.

### ***Πορεία προγράμματος***

Οργανώθηκαν δύο εορταστικές εκδηλώσεις, η πρώτη με την ευκαιρία του εορτασμού της 28η Οκτωβρίου και η δεύτερη με την ευκαιρία αξιοποίησης της πολιτισμικής διαφορετικότητας της τάξης στο πλαίσιο συνάντησης δυο διαφορετικών εορτών την ίδια χρονική περίοδο: η 25η Μαρτίου συναντά την Πρωτοχρονιά στην Περσία.

Προωθήθηκαν διαδικασίες συγκεκριμένων πρακτικών συμμετοχής των γονέων με υποστήριξη τους στην ανάπτυξη περιβάλλοντος στο σπίτι που να διευκολύνει τη βιωματική μάθηση του κοινωνικού, θρησκευτικού και ιστορικού πλαισίου της και ενισχύθηκε η επικοινωνία, με συναντήσεις και συζητήσεις μαζί τους.

Για την 28η Οκτωβρίου, ένα μήνα πριν την τελική εκδήλωση, μοιράστηκαν με τυχαίο τρόπο λέξεις που σχετίζονταν με το θέμα: ελευθερία, πόλεμος, ειρήνη, γυναίκες της Πίνδου, Σοφία Βέμπο. Βάσει αυτών των λέξεων θα έπρεπε να ετοιμάσουν ένα ποίημα, μια εικαστική κατασκευή, μια αφίσα, ένα τραγούδι ή ότι άλλο μπορούσαν να σκεφτούν και να μας το παρουσιάσουν. Οι γονείς μαζί με τα παιδιά τους θα παρουσίαζαν στη γιορτή ό,τι αποφάσισαν και προετοίμαζαν από κοινού.

Για την επέτειο της 25<sup>η</sup> Μαρτίου πραγματοποιήθηκε από παιδιά και γονείς παρουσίαση των αντικειμένων από την παραδοσιακή γωνία που είχαμε στημένη στην τάξη, παρουσίαση παραδοσιακών στολών, τραγουδιών και χορών. Για το Νορούζ (πρωτοχρονιά στην Περσία), πραγματοποιήθηκε παρουσίαση των γονιών μαζί με το παιδί για την πατρίδα τους την Περσία και τη διαφορετικότητα στη γλώσσα και στα έθιμα με χρήση υδρογείου σφαίρας και χάρτη. Ακολούθησε συζήτηση με αφορμή φωτογραφίες και αντικείμενα που παρουσιάστηκαν, παρακολούθηση video σχετικά με τη συγκεκριμένη γιορτή, κοπή τούρτας και μοίρασμα δώρων στα παιδιά.

Δόθηκε φύλλο εργασίας σε σχέση με τα συναισθήματά που αναδείχθηκαν από την παρουσίαση και φύλλο εργασίας για τον εντοπισμό κοινών στοιχείων των δύο γιορτών. Τέλος, στάλθηκε στους γονείς ένα ερωτηματολόγιο το οποίο τους παρότρυνε

να αναστοχαστούν την εμπειρία που είχαν με το παιδί τους: να περιγράψουν τα συναισθήματα τους, να αναφέρουν σχόλια, ερωτήσεις και απαντήσεις των παιδιών κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας ή να εκφράσουν κάποιο προβληματισμό τους σχετικά με αυτά που παρατήρησαν.

Ο αναστοχασμός θεωρείται πολύ σημαντικός ώστε οι γονείς να γνωρίσουν καλύτερα τη σκέψη του παιδιού τους και να δουν τη μάθηση «εν δράση». Εξίσου σημαντικές είναι και οι πληροφορίες που παίρνει ο εκπαιδευτικός, για τη «μαθησιακή δράση» του παιδιού εκτός σχολείου

### **Αξιολόγηση-αποτελέσματα**

Η αξιολόγηση της επιτυχίας του προγράμματος πραγματοποιήθηκε με δύο τρόπους. Πέρα από την καταγραφή των αντιδράσεων κάθε παιδιού στις δραστηριότητες, χορηγήθηκε στους γονείς ένα ερωτηματολόγιο ανοιχτού τύπου, μετά το τέλος κάθε γιορτής. Μέσω του συγκεκριμένου ερωτηματολογίου προσπαθήσαμε να ανιχνεύσουμε τον τρόπο εργασίας γονέων με τα παιδιά τους, τη συμμετοχή και το ενδιαφέρον των παιδιών τους, κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας της παρουσίασης που είχαν αναλάβει, τα συναισθήματα που τους δημιουργήθηκαν σχετικά με την προετοιμασία και την παρουσία τους στη γιορτή, την παρουσία κάποιου στοιχείου στις ικανότητες ή στη συμπεριφορά των παιδιών τους, είτε κατά την προετοιμασία της γιορτής, είτε στην τελική παρουσίαση καθώς και τις απόψεις τους σχετικά με το περιεχόμενο και την εξέλιξη της γιορτής.

Δόθηκαν 12 ερωτηματολόγια. Επιστράφηκαν συμπληρωμένα τα 8. Πραγματοποιήσαμε ποσοτική ανάλυση περιεχομένου στις απαντήσεις των γονέων, καθώς η συγκεκριμένη μέθοδος θεωρείται η καταλληλότερη για την ανάλυση κειμένων. Επιπροσθέτως, το μικρό μέγεθος του υλικού μας αποτέλεσε αποτρεπτικό παράγοντα για την επιλογή κάποιας στατιστικής μεθόδου ανάλυσης. Από τις απαντήσεις κάθε ερωτήματος συγκροτήθηκε ένα επαγωγικό σύστημα κατηγοριών, ενώ ως μονάδα ανάλυσης ορίστηκε η λέξη (Μπονίδης, 2004). Η κωδικοποίηση πραγματοποιήθηκε από δύο κωδικογράφους.

Από τις απαντήσεις στα ερωτηματολόγια προέκυψαν τα εξής:

Ένα σημαντικό ποσοστό γονιών (5/8, 62.5%) ανέφεραν ότι πρότειναν διάφορες δραστηριότητες στο παιδί τους και εκείνο επέλεξε την συγκεκριμένη που θα παρουσίαζαν. Οι υπόλοιποι ανέφεραν ότι αποφάσισαν απευθείας οι ίδιοι τη δραστηριότητα που παρουσίασαν με το παιδί τους.

Σε σχέση με τα συναισθήματα που προέκυψαν κατά την προετοιμασία της γιορτής αλλά και την παρουσία της, η χαρά αναφέρθηκε από αρκετούς (6/8, 75%) και ακολούθως, η υπερηφάνεια για το παιδί τους και άγχος για το αποτέλεσμα.

Σε ότι αφορά την ανακάλυψη κάποιου στοιχείου στις ικανότητες ή στη συμπεριφορά των παιδιών τους, είτε κατά την προετοιμασία της γιορτής, είτε στην τελική παρουσίαση ένα μικρό ποσοστό γονέων δεν «έμαθε ή είδε» κάτι νέο για το παιδί του (3/8, 37.5%). Οι υπόλοιποι γονείς ανέφεραν κάποιες συμπεριφορές, που δεν περίμεναν είτε θετικές (δυνατότητα αποστήθισης 2/8, 25% και αυτοπεποίθηση κατά την παρουσίαση 3/8, 37.5%), είτε αρνητικές (ντροπή κατά την παρουσίαση 2/8, 25%).

Στην κατάθεση απόψεων για το περιεχόμενο και την εξέλιξη της γιορτής υπήρξαν κυρίως θετικοί χαρακτηρισμοί: εξαιρετική (3/8, 37.5%), πρωτότυπη (3/8, 37.5%), ικανοποιητική (2/6, 25%). Μικρό ποσοστό των γονέων σημείωσε ότι παρότι η γιορτή κύλισε ομαλά ήταν σύντομη (2/8, 25%). Το 25% των γονέων ανέμενε να υπάρχει μεγαλύτερη συνοχή και οργάνωση κατά την παρουσίαση.

Στα γενικά σχόλια των γονέων το 62.5% ανέφερε ότι τους άρεσε η γιορτή, ο καινοτόμος χαρακτήρας, η εμπλοκή σε κοινή δράση μαζί με τα παιδιά τους.

Το 25% ανέφερε ότι θα προτιμούσε μια κλασική επετειακή γιορτή με προετοιμασία στο σχολείο, διότι λόγω φόρτου εργασίας δεν κατάφεραν να προετοιμάσουν κάτι με το παιδί τους και διότι το ίδιο δεν ανταπεξήλθε στην παρουσίαση την ημέρα της γιορτής.

Στις απαντήσεις των γονέων για το Νορούζ αναφέρθηκαν ως βασικές προσδοκίες η ενημέρωση των παιδιών για τα έθιμα της χώρας τους και η διεύρυνση του ορίζοντα των παιδιών διότι βάσει των πιστεύω τους (Μπαχάι), ο άνθρωπος έχει δύο ταυτότητες, την εθνική και τη διεθνή για την απόκτηση της οποίας πρέπει να διευρυνθούν οι πνευματικοί ορίζοντες και να ξεπεραστούν οι προκαταλήψεις (φυλετικές, εθνικές, θρησκευτικές...).

Τα συναισθήματα που τους προκλήθηκαν ήταν χαρά και ικανοποίηση καθώς τα παιδιά έδειχναν προσηλωμένα κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Επιπλέον οι γονείς δήλωσαν προθυμία να συνεργαστούν με το σχολείο ξανά σε σχέση με τα έθιμα και τις συνήθειες του τόπου τους.

## **Συμπεράσματα**

Η σύγχρονη εκπαιδευτική έρευνα αποκαλύπτει ότι τα πιο αποτελεσματικά εκπαιδευτικά προγράμματα για την πρώιμη παιδική ηλικία, είναι εκείνα που εμπλέκουν τους γονείς στις διαδικασίες μάθησης των παιδιών τους (Dodge & Colker, 1998. Dombey & Meek Spencer, 2001. Cagliari & Giudici, 2002). Όταν τα παιδιά αντιλαμβάνονται ότι το σχολείο και το σπίτι συνεργάζονται αρμονικά, νιώθουν πιο ασφαλή, καθώς οι δυο κόσμοι τους ενώνονται (Dodge & Colker, 1998).

Τα αποτελέσματα του προγράμματος κατέδειξαν την θετική επίδραση της συγκεκριμένης διαδικασίας στη σχέση των γονέων με τα παιδιά τους, καθώς τα θετικά συναισθήματα που προκάλεσε ήταν αμοιβαία. Το πρόγραμμα αποτέλεσε ευκαιρία για συζήτηση και συνεργασία των γονέων με τα παιδιά τους στη βάση ενός κοινού στόχου. Ενεπλάκησαν στη διαδικασία ευχάριστα και τοποθετώντας το παιδί τους στο επίκεντρο της προσοχής τους πέρασαν στιγμές απασχόλησης από κοινού.

Η συνεργασία αυτή επηρεάζει θετικά και τους γονείς. Οι γονείς συναναστρέφονται περισσότερο τα παιδιά τους (Epstein, 1986), τα γνωρίζουν καλύτερα, κατανοούν τις αδυναμίες και τις ικανότητές τους, μαθαίνουν κάποιες τεχνικές αντιμετώπισης προβλημάτων επικοινωνίας με τα παιδιά τους. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα αφενός να ισχυροποιούν και να ενθαρρύνουν τις προσπάθειες των παιδιών και αφετέρου να αξιολογούν πιο θετικά τους εκπαιδευτικούς (Sattes, 1985).

Η οικογένεια έχει μια σημαντική θέση στην προώθηση της προσωπικής κοινωνικής ανάπτυξης καθώς αποτελεί βασική πηγή εμπειριών που συμβάλουν στη διαμόρφωση προσωπικών χαρακτηριστικών και στην απόκτηση δεξιοτήτων και αξιών.

Οι εκπαιδευτικοί εργάζονται με βάση τις πληροφορίες που αντλούν από τους γονείς κι έτσι δημιουργούν μαθησιακές εμπειρίες που πραγματικά συνδέονται με τις ικανότητες των παιδιών και με τις οικογενειακές και κοινωνικοπολιτισμικές εμπειρίες τους.

Από το συντονισμό και τη συνεργασία του σχολείου και της οικογένειας τα παιδιά επωφελούνται συναισθηματικά και γνωστικά, βιώνουν τη μάθηση ως μέρος της ζωής. Ουσιαστική συνεργασία μεταξύ σχολείου-οικογένειας προκύπτει όταν εκπαιδευτικοί και γονείς μοιράζονται τις πληροφορίες, τις παρατηρήσεις και τους στόχους τους για το παιδί (αμφίδρομη επικοινωνία), αναγνωρίζοντας ότι μοιράζονται την ευθύνη για τη μάθηση.

## Βιβλιογραφικές αναφορές- Ελληνικές

Γεωργίου, Σ. (2000). *Σχέση Σχολείου-Οικογένειας και Ανάπτυξη του Παιδιού*, Σχολική Ψυχολογία, Τόμος 2. Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). *Οδηγός Νηπιαγωγού. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί. Δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.

Derman-Sparks, L. (2006). *Καταπολεμώντας τις προκαταλήψεις. Παιδαγωγικά εργαλεία*. Αθήνα: Κέντρο Παιδαγωγικής και Καλλιτεχνικής Επιμόρφωσης «Σχεδία».

Dombey, H. & Meek Spencer, M. (2001). *Πρώτη Ανάγνωση και Γραφή. Συνεργασία σπιτιού-σχολείου-παιδιού, Ευρωπαϊκές εμπειρίες*. Αθήνα, Μεταίχμιο.

Ματσαγγούρας, Η. (2002). *Η διαθεματικότητα στη σχολική γνώση. Εννοιοκεντρική αναπλαισίωση και σχέδια εργασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Μπιρμπίλη, Μ. & Καμπέρη, Ε. (2007). *Οι γιορτές στο σύγχρονο νηπιαγωγείο. Πηγή ευχαρίστησης ή άγχους;* Ανακτήθηκε στις 5-11-2014. <http://conf2007.edu.uoi.gr/Praktika/1-24.pdf>

Μπονίδης, Κ. (2004). *Το περιεχόμενο του σχολικού βιβλίου ως αντικείμενο έρευνας. Διαχρονική εξέταση της σχετικής έρευνας και μεθοδολογικές προσεγγίσεις*. Αθήνα, Μεταίχμιο.

## Ξενόγλωσσες

Bloom B. (1981). *All our children: A primer for parents, teachers and other educators*. N. York, McGraw Hill.

Bronfenbrenner, U. (1986). Ecology of the family as a context for human development: Research Perspectives. *Developmental Psychology*, 22, 723-742.

Bronfenbrenner, U. (1993). *Die Ökologie der menschlichen Entwicklung: natürliche und geplante Experimente*. Frankfurt am Main, Fischer-Taschenbuch-Verl.

Cagliari, P., & Giudici, C. (2002). School as a place of group learning for parents. Στο C.Giudici & C.Rinaldi (coordinators), *Making learning visible. Children as individual and group learners* (pp.136-147). Project Zero, Reggio Children.

Campbell, K., Jamsek, M. & Jolley, P.D. (2004). Planning holiday celebrations. An ethical approach to developing policy and practices. *Texas Child Care*, 27, 24.

Dodge, D.T. & Colker L.J.(1998). *The creative curriculum for early childhood*, Teaching Strategies Inc., Washington D.C.

Epstein, J.L. (1992). School and family partnerships, στο Alkin, M. (ed.), *Encyclopedia of Educational Research*, 6<sup>th</sup> Ed., (pp. 1139-1151). New York, MacMillan.

Epstein, J. L. (1986). Parents reactions to teacher practices of parent involvement. *The Elementary School Journal*, 86, 277-294.

Gann, C. (2006). Is banning holidays the only way? *Educational Horizons*, 85(1).

Keck, R. & Kirk, S. (2001). *Erziehungspartnerschaft zwischen Elternhaus und Schule: Analysen, Erfahrungen, Perspektiven*. Hohengehren, Schneider Verlag.

Olmsted, P. (1991). Parent involvement in elementary education. Findings and suggestions from the Follow Through program. *The elementary school journal*, 91, 3, 221-231.

Sattes B.D. (1985). *Parent involvement. A review of the Literature* (Occasional Paper No 21). Charleston, WV, Appalachia Educational Laboratory.

## **Βιογραφικά**

Ιωάννα Καραγιώργου. Νηπιαγωγός στο 2ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο. Απόφοιτος ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ, κάτοχος Msc στη Γλωσσική και Πολιτισμική Παιδεία. Συμμετοχή με εισηγήσεις σε πανελλήνια και διεθνή επιστημονικά συνέδρια, δημοσιεύσεις άρθρων σε περιοδικά με κριτές, ανακοινώσεις δημοσιεύσεων σε πρακτικά συνεδρίων. Ερευνητικά ενδιαφέροντα εστιασμένα στην ιστορία της εκπαίδευσης, την πολυγλωσσία, τη δημοκρατική εκπαίδευση, την πολυπολιτισμική και περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Σοφία Χατζηγεωργιάδου. Νηπιαγωγός στο 2ο Πειραματικό Νηπιαγωγείο. Απόφοιτος ΤΕΠΑΕ, Τμ. Ψυχολογίας, ΑΠΘ, Υπ. Διδάκτωρ ΤΕΠΑΕ, ΑΠΘ. Έχει δημοσιεύσει σε παιδαγωγικά περιοδικά και συμμετείχε σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια με εισηγήσεις και κείμενα σε πρακτικά. Τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της εστιάζουν στην γνωστική και εκπαιδευτική ψυχολογία, σε θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης και διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

Κυριακή Βέλκου. Σχολική Σύμβουλος 15<sup>ης</sup> Περιφέρειας Προσχολικής Αγωγής και μέλος του ΕΠΕΣ των 2<sup>ου</sup> & 3<sup>ου</sup> Πειραματικών Νηπιαγωγείων στη Θεσσαλονίκη. Έχει μετεκπαιδευτεί στο Διδασκαλείο Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Α.Π.Θ Θεσσαλονίκης, είναι κάτοχος πιστοποιητικού εξειδίκευσης στον Αυτισμό και μεταπτυχιακού διπλώματος στην κατεύθυνση: « Παιδαγωγική και Δημιουργική Μάθηση» ΤΕΦΑΑ του Δ.Π.Θ.